

Sisäasiainministeriö

PI 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö SM034:00/2010; Hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta

Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä ulkomaalaislain muuttamiseksi Suomen kansalaisen muihin omaisiin liittyen

Sisäasiainministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa ulkomaalaislain muuttamisesta. Lausunto on pyydetty toimitettavan 9.8.2010 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavan ulkomaalaislain 50 §:ää niin, että pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin oleskeluluvan myöntämisestä Suomessa asuvan täysi-ikäisen Suomen kansalaisen vanhemmalle. Säännöstä sovellettaisiin, jos Suomessa asuvan täysi-ikäisen Suomen kansalaisen vanhempi ei kokonaisuudessaan täyttäisi 50 §:n 2 momentissa säädettyä edellytystä, siitä, että asianomaisten olisi tarkoitus jatkaa aikaisemmin viettämäänsä perhe-elämää, tai siitä, että vanhempi olisi täysin riippuvainen Suomessa asuvasta Suomen kansalaisesta. Oleskeluluvan myöntäminen edellyttäisi kuitenkin, että hakija tarvitsee huomattavassa määrin Suomessa asuvan Suomen kansalaisen hoivaa ja huolenpitoa ja että Suomen kansalaisella on käytössään asunto itseään ja vanhempaansa varten. Lisäksi edellytettäisiin, että hakijan toimeentulo on turvattu.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

Vantaan kaupunginhallitus pitää esityksen tavoitetta hyvänä ja inhimillisestä näkökulmasta perusteltuna.

Lakimuutos nostaa kuitenkin esiin Suomen kansalaisten yhdenvertaiseen asemaan liittyviä kysymyksiä. Lainsäädäntömme turvaa lakiesityksen tarkoittamille maahanmuuttajille täysivaltaiset ja yhtäläiset oikeudet sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä toimeentulotukeen muiden kunnassa asuvien kanssa. Vaikka oleskelulupaa ensimmäisen kerran myönnettäessä voidaan kiinnittää huomiota perheenkokoajan tuloihin, ei maahanmuuttajavanhemman täysi-ikäisiä lapsia voida velvoittaa huolehtimaan vanhemmistaan kantaväestöstä poikkeavalla tavalla.

Vantaa on huolissaan lakimuutoksen taloudellisista vaikutuksista. Lakiesityksen perusteluosa korostaa, että "merkittävimmät kustannukset Suomeen vakituisesti muuttavan vanhuksen osalta syntyvät terveyden- ja vanhustenhuollon menoista. Esityksellä olisi siten vaikutuksia erityisesti kuntatalouteen" (s. 17). Vantaalla väestön ikääntyminen on suuri haaste jo nyt ja ikäihmisten palvelutarpeen kasvu tulee lähivuosina olemaan hyvin suuri.

Ehdotettu uudistus lisännee selvästi myönnettävien oleskelulupien määrää ja siten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöä. Lisäksi on odotettavissa, että nimenomaan ne, jotka uuden momentin perusteella saavat oleskeluluvan, ovat juuri niitä ikäihmisiä, joiden palvelutarve on suurin, eivätkä lakiesityksen perusteluosan käyttämiä keskimääräisiä palvelujen käyttäjiä.

Pääkaupunkiseudulla asuu puolet Suomen maahanmuuttajista ja määrän kasvu on ollut nopeaa viime aikoina. Vantaan väestöstä oli 1.1.2010 jo 9.2 % maahanmuuttajataustaisia. Täten on odotettavissa, että kustannusvaikutukset tulevat erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeille raskaiksi.

Vantaa

Kaupunginhallitus
9.8.2010

Vantaan kaupunginhallitus korostaakin, että yllä mainitut kustannuksiin ja kansalaisten yhdenvertaisuuteen liittyvät ongelmat tulisi ratkaista ennen kuin lain muutosta viedään eteenpäin.

Maahanmuuttajiin liittyvässä valtion ja kunnan välisessä työnjaossa tulisi koko rakenne ja rahoitusvastuu ottaa uudelleen tarkasteluun tässä yhteydessä. Kuntien itsehallinnon perustuslain suojan vaatimuksiin sisältyy edellytys, että kuntien lakisääteisiin tehtäviin on turvattava riittävä rahoitus (rahoitusperiaate).

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginjohtaja Juhani Paajanen

Hallintojohtaja Erkki Laakkonen